

זוכרים את ד"ר יאנוש קורצ'אק, 21 ביולי 2015

דיוויד הארטלי מארק:

[/https://www.ou.org/life/inspiration/remembering-dr-janusz-korczak](https://www.ou.org/life/inspiration/remembering-dr-janusz-korczak)

"הוא לא היה דתי, אבל הוא הפך לקדוש. הוא לא הלך לבית הכנסת, ולא ידע עברית, אבל הוא היה קדוש מעונה. בעולם שבו גברים הפכו את עצמם מרצונם לחיות פרא, הוא הקדיש את חייו להצלת ילדים..."

והוא חי, ומת, עם היתומים שלו. כאשר החלה מלחמת העולם השנייה ... הוא בחר להישאר...

לבסוף הגיע הסוף שבו הוקרבו כמעט כל החברים הצעירים ברפובליקת הילדים של קורצ'אק: מחנה ההשמדה בטרבלינקה, ... כארבעת אלפים ילדים, מוריהם והמטפלות שלהם גורשו מוארשה באותו יום... הקבוצה של קורצ'אק הייתה מאה ותשעים ושניים ילדים ועשרה מבוגרים, כשהוא עצמו בראש. הוצעה לו הזדמנות להימלט ברגע האחרון, אך סירב: הוא רצה להישאר עם ילדיו.

קורצ'אק עמד בראש הצבא הקטן הזה, השרידים המרופטים של דורות חיילי מוסר שגידל ברפובליקת הילדים שלו. הוא החזיק בזרוע אחת את רומצ'יה בת החמש, ואולי את שימעונק יעקובוביץ', לו הקדיש את סיפורו של כוכב הלכת רו, בזרוע השנייה...

המדרכות היו מלאות אנשים מבתי סמוכים, שנדרשו לעמוד לפני בתיהם כאשר התקיימה אקציה. כשהילדים הלכו בעקבות קורצ'אק מבית היתומים, אחד המורים התחיל לשיר שיר לכת, וכולם הצטרפו: "למרות שהסערה מייללת מסביבנו, הרשו לנו להרים את הראש."

...קורצ'אק עמד בראש קבוצת הילדים הראשונה וסטפה - בשניה. שלא כמו המסה הכאוטית הרגילה של אנשים צועקים בהיסטוריה כשהם מובלים באמצעות שוטים, היתומים הלכו בשורות של ארבעה בכבוד שקט. "לעולם לא אשכח את הסצנה הזו כל עוד אני חי", כתב נחום רמבה; [הוא היה פקיד ביודנראט, שהציע להציל את חייו של קורצ'אק, אך ללא חיי הילדים; קורצ'אק סירב] "זו לא הייתה צעדה לקרונות הרכבת, אלא מחאה אילמת נגד המשטר הרצחני הזה ... תהלוכה שכמוה לא ראתה עין אנושית."

כשקורצ'אק הוביל את ילדיו בשלווה לעבר קרונות הבקר, המשטרה היהודית פינתה להם דרך, והצדיעה אינסטינקטיבית. רמבה פרץ בבכי כשהגרמנים שאלו מי האיש הזה. יללה עלתה מפי הנותרים עדיין בכיכר. קורצ'אק הלך, ראשו מורם, אוחז ילד בכל יד, עיניו בוהות ישר קדימה במבטו האופייני, כאילו הוא רואה משהו במרחק. "

(Lifton, 1988, pp. 340; 344-5).

(קטעים מבטי ז'אן ליפטון, מלך הילדים: ביוגרפיה של יאנוש קורצ'אק. ניו יורק: פאראר, שטראוס וג'ירו, 1988).

(Excerpts from Betty Jean Lifton, *The King of Children: A Biography of Janusz Korczak*. NY: Farrar, Straus & Giroux, 1988.)

<https://www.ou.org/life/author/david-hartley-mark/>

הדוך האחרונה
סיפורו של מיתוס

המכון החינוכי הישראלי ע"ש יאנוש קורצ'אק ז"ר

The Korczak Educational Institute of Israel

דיויד הארטלי מארק נולד וגדל בלואר איסט סייד בניו יורק, בעל תארים באנגלית, תנ"ך וחינוך יהודי, קיבל תואר שני ו-M.Phil בספרות אנגלית, מוסמך לרבנות. כותב בלוגים בכתובת:
<http://deitychaser.blogspot.com>